Vito Cipriš

PJESME

JESENSKE STAZE...

Zagreb 1986. g.

VITO CIPRIŠ

JESENSKE STAZE

IZDANJE: HRVATSKO KNJIŽEVNO DRUŠTVO
»Sv. Ćirila i Metoda«, Zagreb
Trg K. Tomislava 21

ZA TISAK ODGOVARA: Vito Cipriš, Vlaška 93 Zagreb

Uredio i predgovor napisao
Jakov Ivaštinović

TISAK: ROGD »ISKRA« Vinkovci, Kvaternikova bb

CIPRIŠEVI osjetljivi razgovori

»Jesenske staze« su druga knjiga pjesama Vita Cipriša. Prva je »Moja suza« (izdala Knjižnica »U pravi trenutak«, Đakovački Selci, 1985).

I ovom knjigom pjesama Cipriš pokazuje da se poeziji ne obraća slučajno.

* * *

Ciprševa poezija će naći svoju čitalačku publiku zbog lakog i pjevnog izraza, zbog pojednostavljenog razmišljanja o krupnim pitanjima života, zbog komornih ugođaja i povlačnih zanosa.

Osobina je Cipriševe poezije u ovoj knjizi: jednostavnost i lakoća, gotovo pučka jednostavnost — što nije nedostatak. U mnogim stihovima postigao je ritmičnost i jednostavnost narodne poezije.

Kao pjesnik Cipriš je zaokupljen veličanstvom vjere, ljepotom prirode i svojom sudbinom.

Voli pejzaž.

A što u pejzažu voli?

Voli rascvjetani svibanj, cvijeće, ptičje pjesme, obojenu jesen, potok, zimu, livade, vječno pobjeđivanje prirode i svoje selo kao dio pejzaža.

Cipriševe »Jesenske staze« su kasni i osjetljivi Ciprišev razgovor sa uzbuđenim Ciprišem.

* * *

Cipriš u stihove prenosi poznate vjerske teme. Moglo bi se čak reći da o poznatom govori svoje poznato raspoloženje — ali snagom svoga vjerovanja.

On vjeruje u svoju vjeru. Krist je Spasitelj. Marija je »velika i jaka svećenica« koju slave sva stvorenja. O njoj nadahnuto pjeva:

»Mi grešnici molimo Te
za pomoć kod Krista
da i naša radost
u vječnosti blista.
(»Uznesenje Marijino«)

Nitko nije tako velik da može bez posljedica i nekažnjavanja griješiti. Nije to mogao ni kralj David.

Svatko, tko je odlutao, može se vratiti, ako se pokaje. A vratiti se znači: shvatiti gdje smo bili i gdje trebamo biti.

Život je dio vječnosti, a vrijedi toliko koliko je vječnost odlomljena za čovjekovu sreću. Smrt ga ne može uništiti, iako ga svaki dan uništava.

Nije u svakom stradanju kraj svega. Kraj je onda kad smo od stradanja slabiji. Međutim, tko nije sposoban da izdrži i bude jači od stradanja, ne može doći na zelenu granu, ne može uskrsnuti. Ali, za uskrsnuće nije dovoljno samo boriti se. U njega treba i vjerovati.

* * *

»Sloboda je Božji dar i prirodno pravo« kaže Cipriš. Ona je za sve ljude. Nitko na nju nije pretplaćen. Bez slobode čovjek je poniženo biće. Ali, »samo u slobodi smo slobodni«.

Cipriševa razmišljanja o slobodi su prihvatljiva.

* * *

Cipriš intimistički i melodramski gleda u svoje djetinjstvo — i zato je pred njim malen onako kako je bio malen kad je imao, na primjer: osam godina. Nema kod njega velikih tema, ako velike teme nisu: otac, majka, đačko doba, neka draga osoba ili slika.

Što znači vraćanje u rodni kraj i djetinjstvo — u zrelim godinama? Je li to poraz ili spajanje svog početka i kraja? Čini mi se da je i jedno i drugo. Bez sumnje, nije optimistično gledanje u budućnost ili sadašnjost. A bez toga nijedan čovjek nema udarnu snagu u aktivnom životu.

Prolaznost je u zaboravu, a ne u sjećanju. Sjećanje spada u sferu postojanja i dijela vječnosti. Prolazno je ono što se ohladi, što svi zaborave, što nikome ne treba i što se izgubi u vremenu.

»Sve u prirodi znade da se vrijeme ne vraća« kaže Cipriš. Zato vrijeme treba osvojiti i sačuvati radom, ljubavlju, vjerovanjem i raznim vrlinama.

* * *

Ima Cipriš i svojih nezadovoljstava, svojih tuga i patnji. Kao što ima i svojih radosti. Kad razgovara sa svojom suzom, kaže: »Suzom jad iz duše teče i mir u nju ulazi«. No, i onda kad je najviše boli u njemu, vjera ga spašava i pokazuje mu: izlaz i rješenje, utjehu i put.

Cipriš pjesnik i Cipriš čovjek nisu daleko jedan od drugoga. Lako ih je promatrati i ocjenjivati.

J. I.

PRED BOGOM

JA VJERUJEM

Vjerujem u živoga Boga
Stvoritelja bića svoga.
Sve govori — ima Bog,
Uzrok svega stvorenog.

Iz ničega stvori sve:
rijeke, polja, bregove.
Nebo, zemlja slave Njega,
Prije Njega ničeg nema.

Širom svijeta rosu polja,
More stvori Njeg'va volja.
Zelen-travom teku rijeke
S vrela planine daleke.

Cvijeće sipa zemljom cijelom.
On dan budi zorom bijelom,
U vrh neba dižuć sunce,
Šumom krasi sve vrhunce.

Ptičja pjesma glas je s neba,
Munja i grom nebom s'jeva.
Svuda vlada Božji zakon:
Nebom, zemljom, vodom, zrakom.

Sve što živi, to se miče,
Smrt kraljuje, život niče.
Što je živo — Boga slavi,
Slavuj, ševa, cvrčak mali.

I ja stoga slavim Boga,
Stvoritelja bića svoga.
Darova mi dušu, tijelo,
Ja sam Božjih ruku djelo.

Zakon mi u srce stavi.
Po njem' idem vječnoj slavi.
Vršeć' zakon, Božju volju,
Da zaslužim vječnost bolju.

Tu u krilu vječnog Oca,
Vjera stić' će do svog konca,
Nada će se okončati,
Ljubav v'jekom potrajati.

Poput kapi sa visina,
Stić' ću r'jekom do nizina.
Nać' se usred vječnog vira,
Uć' u more Božjeg mira.

KRIST SPASITELJ

U Cezareji Filipovoj pita Isus apostole:
»Recite mi tko sam ja, što za mene ljudi vele?«

»Ilija il' Mojsije — iz naroda prorok svog«.
Petar reče: »Krist Ti jesi, pravi Čovjek, pravi Bog«.

Pohvali ga Krist Gospodin »Blago tebi sine Jonin,
Ovo ne znaš sam od sebe, objavi ti to Gospodin.

Ti si stijena na kojoj ću sagraditi Crkvu svoju.
Ravnaj Crkvu, pa u vjeri daj utvrdi braću svoju«.

I za mene Ti si Kriste pravi Čovjek, pravi Bog,
Spasitelj, Otkupitelj Ti si svijeta čitavog.

Rodila Te Djeva-Majka, osjenjena Svetim Duhom,
Tvoja riječ i Tvoje Tijelo, postaše nam svetim kruhom

Liječio si bolesnike, opraštao grijehe svima.
Svakom tužnom, raskajanom tko u duši ljubav ima.

A Krv Tvoja prolivena na svetome Križu,
Daje nadu grešnicima, koji Tebi ruke dižu.

Ljubav meni Ti povrati, dušu mi operi,
Sve grešnike odlutale u stado saberi.

Povedi nas suznom doli do vječnog vrhunca,
Gdje se nikad gasit neće svjetlo Božjeg sunca.

GOSPA SNIJEŽNA

Bilo je pred ranu zoru,
Javljalo se svjetlo dana.
Kad pred oči eto moje
Baš čudesnog, divnog sana.

Uz brdašce ja se penjah,
Da dom vidim, dragu kuću,
Oca, majku, braću sestre,
Nosim srcem želju vruću.

Ali nikog nema, znadem.
Odoše na drugi svijet.
Oko kuće drač i trnje,
Tu ne cvate više cv'jet.

Sva je kuća zapuštena,
Živog bića nigdje nema:
Uđoh u nju posve praznu,
Nitko ništa tu ne sprema.

U kući je polutama,
Pred očima mojim bajka:
Meni zdesna moj je otac,
a sa lijeve draga majka.

Za tren oka preko praga
Zakorakne Božje dijete.
Iza Njega eno Gospe,
Eno Djeve, čiste, svete!

Sva je bijela, sva je čista,
Rajski lijer Joj krasi lice
Urešena divnim velom,
I ja tada padoh nice.

Sav obuzet ovim čarom,
Gledah nešto neviđeno,
Gospu divnu, bijelu, sn'ježnu,
Tihu, svetu, smjernu, nježnu.

U cik zore nesta snova,
Zora posvud baca zrake,
Po Gospinom Božjem sv'jetu,
Rasu sunce svoje trake.

Od rajske se trgoh sreće.
Rano zvono pjeva: Ave!
Sve smrtnike ono zove,
Da molitvom Gospu slave.

UZNESENJE MARIJINO

Marijo, završivši
Tijek života svog,
S ove zemlje, suzne doli,
Na nebo te uze Bog.

Pod prečistim Tvojim srcem
Stanovo je živi Bog.
Ti si Njemu Djeva-Majka
On pak čedo srca Tvog

To je bila sveta tajna,
Koju ljudi nijesu znali,
Ni zaručnik, Josip sveti,
Da je sin Tvoj Božić mali.

U Betlehemskoj štalici,
Rodi Ga na hladnoj slami.
Na poklon Mu dolaze
Kraljevi, pastiri sami.

Izrael to nije znao,
Da Mesija se rodio,
Nit je itko iz Betlehema
Isusa pohodio.

Ni kasnije ne primi Ga
Ko Mesiju, Boga svog.
On bî za njih buntovnik,
I izdajnik roda svog.

Patnjama si Kristovim,
Pridodala patnje svoje:
Za spasenje ljudskog roda
Zaslužne su patnje Tvoje.

Podno svetog Križa stojiš
ko velika svećenica.
Krist na križu Mučenik je,
Ti pod križem mučenica.

Poput Krista umrla si
jer si tako htjela.
Smrt pokosit nije mogla,
Tvog prečistog, svetog tijela.

I mi griješni molimo Te:
Zagovaraj nas.
Da po smrti uživamo
Vječnu slavu, pokoj, spas.

Na dan suda uskrsnuli,
Pozvani na desnu Kristu,
S Tobom vječno uživamo,
Radost mirnu, svetu, čistu.

KRIŽ U PLANINI

U Poredju kraj Karmela
Velik križ je Isusov.
Pokraj njega ide cesta,
Prolazniku izazov.

Okružen je drvećem,
zelenilom i cvijećem.
Prisutnošću tog raspela
Ovaj brijeg je posvećen.

Klanjajuć' se Raspetom,
Na vjetru se njiše trava,
kome trnom ovjenčana
klonula je sveta glava.

Redovnica iz Karmela
Ispod križa gaji cvijeće.
Okolo je gusta šuma
I plodno drveće.

U daljini sv. Donat
K nebu stršeć' Boga slavi.
Ispred njega sv. Ivan
Na vrletnoj gorskoj glavi.

Sve te ovdje zove: stani,
Tu — Kalvarija — dio raja,
A raspeti Isus s križa
nebesa sa zemljom spaja.

Zamisli se i pomoli,
Tu si uvijek Bogu bliže.
Tu Raspeti Spasitelj
Sa zemlje te k nebu diže.

BOŽJI DAN

Nedjelja je Božji dan,
Suncem s neba obasjan,
Sunce nam je Isus Krist,
Prinos Ocu — nevin, čist.

Sa nebeskih On visina,
Pod prilike Kruha, Vina,
Silazi ko hrana svima,
Nama bijednim putnicima.

Sa njime je Otac Bog
Uz prisutnost Duha svog.
Mi svetog smo Trojstva stan,
Svjetlom neba obasjan.

Blagovanjem Svetog Kruha
Vraća nam se snaga duha,
Ko proroku Iliji
od udovičkog kruha.

Na goru Horeb i mi ćemo poći
Trojedinom Bogu na sastanak doći.
Za ovu zemlju nitko i ne haje,
jer u nebu zauvijek samo sreća traje.

Stoga nebo, zemlja sva
Slavi Božji dan:
Muke, smrti, uskrsnuća
Nedjelja je spomendan.

ČEMPRESI MOLE

U Poredju pred Karmelom
Dva čempresa k nebu strše,
Ko sklopljene dvije ruke
Bogoslužje stalno vrše.

U njihovim granama
Lahor svoju pjesmu pjeva
Šaptajući svete psalme,
Pridruži se slavuj, ševa.

Uz čemprese ćilim svijeta
Stvoritelju prostrt svijeta,
Kud Njegova stopa sveta
Nečujno i tiho šeta.

On je blizu, ne daleko
U sestarskoj kapelici,
Gdje Božansku ljubav nuđa
Kruha svetog u prilici.

Miris cvijeća kâd je Njemu,
Čempresi Ga trajno slave.
Iz crkvice pjesma ječi,
Redovničkih duša: »Ave«.

Ave Kriste Spasitelju
Svega svijeta Stvoritelju.
Ko čempresi sklapam ruke,
Sjećajuć se Tvoje muke.

Od zla svakog Ti me brani,
Svetim Tijelom svojim hrani.
Sva stvorenja nek Te slave,
Primi i moj poklon — Ave!

PSALAM MISERERE...

Sveti psalmi Davidovi krik su njeg've duše Bogu,
Ko grešnik i pokajnik do Božjih se baci nogu.

Čašću, slavom opojen i zaveden slijepom strašću,
Uriji on ote ženu, kraljevskom se služi vlašću.

Uriju u bitku šalje, da od žene bude dalje.
U prvom redu Urija je pao, za narod i kraja život svoj je dao.

Prestraši se David kralj, jer učini prekršaj,
Uvrijedivši živog Boga, rad' sebičnog srca svoga.

A dušu mu prekri mrak, nemilosti Božje znak.
Rastuži se srce kralju, od tuge on razdre halju.

Od grešnika pokornik velik on je postao,
Kajao se plakao, što više je mogao.

»Miserere mihi Deus«, psalam mu pokajnički,
I od sada David kralj vodi život pokornički.

Tuži, moli, plače, prosi, tešku bol u srcu nosi,
Smilova se višnji Bog, pomilova kralja svog.

Davidu tad svjetlo sinu, tuga, bol mu svaka minu.
Ljubav Božja u njeg' sađe, Boga svog on opet nađe.

Ljudi mi smo grešni, slabi, đavao nas često mami,
Ostavismo Boga svoga radi srca sebičnoga.

Dušu nam obuze grijeh, čuje se đavolski sm'jeh.
Anđeo nas Božji zove, ostavimo staze ove.

U dubini duše naše nek' se vrati pokajanje,
gr'jehe naše nek' opere Krvlju svojom Božje Janje.

I naš psalam »Miserere« poslušat će dobri Bog,
I svakoga odlutalog primit će ko sina svog.

SMRT I ŽIVOT

Na tom svijetu, vidimo, ništa stalno nije:
Počinje, završava, u vječnost se slije.
Od sebe baš ništa ovdje ne postoji, Sunce, mjesec, bezbroj zvijezda
vrijeme svemu broji.

Sve početak ima svoj na jednome vrelu,
Milosrdnom Božjem sve pripada djelu.
On izvor je sveg života, sunca, zvijezda, svemira.
Svrhu, smjer, tijek života Mudrost Božja bira.

Živa bića, sve stvoreno, svoj uzrok imadu,
Tko su, što su, otkuda su, to reći ne znadu.
I uminu njihov vijek, ko da nijesu bili,
Pokorit se moraju višoj, Božjoj sili.

Samo čovjek svjetlom uma znade izvor svoj,
Otkud sunce, otkud zvijezde, ptica gorskih poj.
Sve opstankom svojim Stvoritelja slavi svog.
Čovjek ispred sveg stvorenja slavi Boga svog.

I čovjek se rodio, započeo život svoj.
Žića svoga on ispuni godinica broj.
Konac žića tu na zemlji ljudi zovu smrt.
I na kraju zemnog puta život nam je strt.

Čovjek sav ne umire, duh mu vječno živi,
Za smrt našu tjelesnu Prvi su nam ljudi krivi.
Grijeh je njihov izazvao ljubav Boga raspetog.
Milosrđe Božje ne htje odbaciti stvora svog.

Zato za nas umrijeti ne znači svršetak,
Nego vječne slave s Bogom u nebu početak.
Ova slava vječno traje, nema konca svog.
Vječna je ko izvor njezin: vječni, dobri Bog!

USKRSNUĆE

U Maslinskom tihom vrtu Isus moli Oca svog:
»Spasi mene, Oče dobri, od trpljenja, križa mog«.
Otac Njega ne usliša radi spasa nas grešnika.
Ljude može samo spasit ova žrtva prevelika.

Uhvate ga, na sud vuku, Mesiju obećanog,
»Buntovnika, zavodnika, izdajnika židovskog«.
Pilat šuti, mudro sluša, do istine neće doć,
Bičeva ga, trnjem kruni: »Na križ sada ti ćeš poć«.

Na križu je Isus raspet, za nas daje život svoj.
On je umro kao čovjek, ali nije kao Bog.
Krvlju pere grijehe naše, žrtvu Ocu za nas daje,
Da naš život poslije smrti u blaženstvu vječnom traje.

On slobodno život daje. To Njeg've je smrti znak:
Svud je tama, grom i strijele, mjesto sunca svj'etli trak.
Pokrenu se sile neba, uzdrhtala zemlja cijela,
Ko da time bol i tugu izrazit je svoju htjela.

Satnik Longin na tle pada — priznaje: »To Bog je pravi«.
Gdje su Njeg'vi apostoli? Od straha Ga svak ostavi.
Tu je tužna Njeg'va Majka, Magdalena, Ivan sveti.
Naokolo urla narod, počeli Ga vr'jeđat, kleti.

Nikodem i Josip zamole Pilata da im dade mrtvo Tijelo.
Skinuše Ga s drva križa, staviše u platno bijelo.
U krilo Ga polože tužne Majke Marije,
Sedmerostruk mač se boli Njoj u dušu zarije.

Pokopan u novi grob On uskrsnu treći dan svom Božanskom snagom,
Njeg'vim svetim, mučeničkim poći ćemo tragom.
Poput Krista i mi ćemo uskrsnut na Sudnji dan,
Poći gdje dan vječno traje, Božjim suncem obasjan!

GRIJEH I OPROŠTENJE

Okrenuti Bogu leđa, priklonit se duhu zlome,
Njemu služit, njega slušat, iznevjerit Bogu svome:

Takav čin je grijeh veliki, milost Božju čovjek gubi,
Idol mu je tijelo, biće. Boga svoga on ne ljubi.

Izgubljeni sin je posto, ostavio svoga Boga,
Rasuo je sav imutak, sve nasljeđe Oca svoga.

Med slugane on je došo i svinjarom bijednim posta,
Od očeva dijela, blaga, ni mrva mu baš ne osta.

Sa svinjama on je jeo, glad utažit mogo nije,
Zlurado ga motri đavo, posprdno se njemu smije.

I već smišlja zamku njemu, na dušu mu zlobno vrijeba.
Za propast ga vječnu sprema, samo življe radit treba.

Tad odjednom ubogaru zasja traka svjetle nade:
»Pa u kući oca moga mnogo slugu baš imade«.

»O, i ja ću tamo poći, priznat Ocu grijeh ću svoj.
Dobri otac razumjet će i oprostit grijeh će moj.«

Smjelo pođe starim putem prema rodnom domu svom.
Na putu ga čeka Otac — nadao se nije tom.

Dobri otac zagrli ga, vraća prsten, ruho bijelo,
Duša mu je očišćena, posvećeno biće cijelo.

MILOST I LJUBAV

Milost je Božji život, uliven u ljudsku dušu
Mi se po njoj zovemo i jesmo djeca Božja.

I prvi je čovjek stvoren s milošću u duši,
Imao je čvrstu volju, jače svjetlo uma.

Nadnaravni darovi su mimo ljudske naravi,
Postavljen je jedan uvjet, jedna samo zapovijed:

»Ne dirajte plodove u sredini raja,
Jer biste sagriješili i morali umrijeti.«

Ljudskoj sreći zavidan otpali je anđeo,
Proigravši svoju sreću mrzi Boga i čovjeka.

I on je mogao vječno s Bogom sretan biti,
Zanešen ohološću, Bogu služit nije htio.

»Veći ćete i vi biti nego što je i sam Bog,
Uberite, jedite vi sa stabla tog.«

Poslušaše, ubraše zabranjeno voće,
Izgubiše Božju milost, osjetiše sve slaboće.

Drač i trnje, znoj i žulji, bolest, slabost, smrt.
Poslušavši glas sotone, prvi čovjek bješe strt.

Ljubav Božja smilova se i obeća Djevu svetu,
Porodit će Sina Božjeg, Spasitelja cijelom svijetu.

Njeg'va muka, smrt i krv sve će grijehe oprati,
Milost, nada, ufanje — svima opet zasjati.

DOŠAŠĆE

Izgubljen je raj na zemlji, ugasla u duši milost,
protjeran iz raja čovjek, đavo je u zmiji proklet.

Grijeh izazva ljubav Božju, pomirnicu ruku pruža
Grešniku što Boga prezre i đavolski posta sluga.

Obeća Bog Spasitelja, Djevica mu bude Majka.
Što pokvari Adam, Eva, Marijin će spasit Sin.

Vjekovi su prolazili, sve vapilo: »Spase dođi«,
Patrijarsi, proroci, u pretpaklu duše vjerne.

Stari Jese sanjao je da iz njega niko grm,
A na grmu procva ruža: Marija i njezin Sin.

Iz koljena Davidova rečeno je doć će Spas,
Koji će po volji Oca sve od grijeha spasit nas.

Bilo je u Nazaretu kad se nitko nado nije,
Gabrijel je došao i donio Božji glas:

»Svih milosti puna Djevo, izabra Te vječni Bog,
Da za Sina i Ti uzmeš Sina Njeg'vog jedinog.«

Pod prečistim Srcem Djeve, začet je po Duhu Svetom,
Vječni Sin od Vječnog Oca, pravi Čovjek, pravi Bog.

Dođe Bog med grešne ljude — Emanuel posta svima,
Za svakoga oproštenje, pomirenje, milost ima!

MEMENTO. . .

Mlad si zdrav i zadovoljan — život ti je dug.
»Spomeni se čovječe pepeo si prah.

Na ovo ni mislit nećeš, sve je još daleko.
Kraj životu tvome ide, smrti te je strah.

Ali sve će brzo proći, vrijeme se ne vraća.
Ljeto slijedi proljeće, jesen hladna zima,

Zori žito, vene cvijeće, žuti list na stablu,
Dani lete žurno, hitro, sve ih manje ima.

Na licu se javlja bora, kosa ti je sijeda,
Rumena ti nisu lica, već su sada blijeda.

K zemlji te savija starost, korak ti je spor,
Nisi vječan, ideš kraju, ti si samo stvor.

Oko će se zaklopiti, svijetlo sunca ugasiti,
Smirit će se tijelo tvoje uz mrtvačke svijeće sjaj,

Osjećaji će ohladit pa i ljubav vruća,
Zadnji put će kucnut srce, dahnut tvoja pluća.

Ljudi će te oplakati, zaboravit da si bio.
Nestao si, nema te, pod humkom se grobnim skrio.

Život tvoj je utrnuo smrti hladne dah,
Duša tvoja ide Bogu, a tijelo ti posta prah.

PRED SOBOM

SLOBODAN SAM

Sloboda je Božji dar, temelj njoj je vječni Zakon
Izvor njezin Božja volja i prirodno pravo Božje.
Svi smo ljudi djeca Božja, jer imamo tijelo, dušu.
Sva sloboda i sva prava čovjek umom spoznat može.

Ta prirodna, Božja prava, nitko nam oduzet ne sm'je,
Jer bitno su povezana za čovječje, ljudsko biće.
Svaki čovjek snagom pravde poštivat će tuđa prava:
Slobodu, imovinu, dostojanstvo, to mu kaže pamet zdrava.

Slobodna je ljudska mis'o, to poštuje i sâm Bog,
Slobodna je savjest ljudska, ljudsko djelo svako,
Slobodno govori čovjek i vjeruje Boga svog,
Slobodno prenosi mis'o, Bog je htio tako.

Po prirodnom zakonu ima pravo roditelj,
Da odgaja svoju djecu, kako on to želi,
Smisao života uči, smjer kroz život kaže.
Po razumu i savjesti Bog mu tako veli.

Čovjek treba čovjeka i temelj je društva svoga.
Čovjek stvoren od Boga društveno je biće.
Osobno u zajednici čovjek mora slavit Boga,
Pa častiti Stvoritelja iz naravi ljudske niče.

Stog kršenje ljudskih prava nasilje je grubo,
To u biti protivi se svetoj Božjoj volji.
Slobodu pak svoju čovjek ne smije zlorabit,
Protiv Božjih, ljudskih prava nikad ne smije ništa radit.

Duhom, umom i slobodom mi smo, slika Tvoja, Bože.
Neka ljudi dobre volje svi poštuju prava svoja.
Tebi hvala vječni Bože za slobodu što nam dade,
I slobodom svaki čovjek da se dobro služit znade.

MAJKA

Bog mi dade drugu Majku, roditeljku žića mog.
Ona mi je tijelo dala, a besmrtnu dušu Bog.

Dojila me mlijekom svojim, prohodah pod njenom rukom,
Dizala mi ruke Bogu, othranila svojom mukom.

Nauči me prve riječi: Otac, majka, dom i Bog.
Učila me ljubit moram braću, sestre, bližnjeg svog.

I došli su školski dani, bezbrižnosti sad je kraj.
»Knjižicu u ruke uzmi, uči sinko dobro — znaj«.

Suzom me je ispratila, kad u velik krenuh grad.
Tu su bili drugi ljudi, običaji, drugi rad.

I postadoh čovjekom, prođoh stazom žića tog.
Ali nikad ja ne skrenuh sa životnog puta svog.

Molitvom je pratila Majka sina svog.
Tebi Majko zato hvala, platio Ti vječni Bog.

MOJ OTAC

Radin, uman bio je, dragi otac moj,
Žuljevima svojih ruku podigao dom je svoj.
Voćnjaci sve naokolo, njive, plodni vinogradi
Za počinak otac ne zna, uvijek samo marno radi.

Blagoslov i Božji dar za njega su djeca,
Kuća mu je Božji dom, na koljena tu se kleca.
I molitvom tihom, svetom slavili smo dnevno Boga.
S poštovanjem i molitvom slušala su djeca oca.

Tu je ko u Nazaretu: majka srce svima daje,
Jednostavnost, skromnost tiha, za bogatstvo se ne haje.
Mila rječca, ljubav čista i zagrljaj nježan, blag.
Dobar otac, mila mati, sestrica i bratac drag.

Ponajviše hvala Bogu za sve ono što nam dao,
Hvala Mu za oca, majku, brigu našu Bog je znao.
Već su davno u grob legli, uzeo ih k sebi Bog,
A molitva i zahvalnost prate majku, oca mog.

ROĐENDAN

Bog nam dade tijelo, dušu, majka nas porodi svijetu.
Cilju svome čovjek ide, stižuć' svak' na svoju metu.

I uminu ovaj život, zastane nam korak, dah.
Ovo ljudi smrću zovu, pred njom svaki ima strah.

Svak' bi htio vječno živjet', nek ne trne sv'jetlo dana.
Sve je lijepo na tom svijetu: starost, zrelost, mladost rana.

No u jesen žuti list, i sa stabla pada dolje,
Opustješe vinogradi, vrtovi i svako polje.

Ljeto slijedi proljeće, jesen dođe prije zime,
Ko što pada list sa stabla, tako život ljudski mine.

Rođendan i moj je danas, već i jesen ide kraju.
Smrt se šulja ko dah zime, duh moj teži k vječnom raju.

SV. KRST

Šestdeset i osmo ljeto kako primih sveti Krst
I kumovi izrekoše zavjet sveti, trajni čvrst.

Potekla je krsna voda preko čela moga.
Tama grijeha bi razbita, ja sam dijete dobrog Boga.

Zaštitnik mi sv. Vit dječak, svetac, mučenik.
Njegov život meni primjer, da sam Kristov sljedbenik.

Tjelesno me rodi majka, duhovno pak dragi Bog,
I krštenje je početak mog života duhovnog.

Postao sam dijete Božje, opran krvlju Kristovom,
Duša mi je čista bijela, milost njoj je odjećom.

Kroz dugi i teški život često gubih Božju ljubav.
Bez Božjega djetinjstva, duhovno je čovjek gubav.

Na drugom se vrelu čistih i prah gr'jehe s duše svoje.
Prolivena Krv Kristova čisti mrlje zloće moje.

Na krsni dan uv'jek mislim gdje je krsni zavjet moj,
Da li tome obećanju odgovara život moj?

Ko izgubljen Ocu Sin, ja se vraćam domu svom.
Da me Otac zaodjene bijelom haljom milosnom.

SVETO REĐENJE 4. V. 1982. g.

Rascvao se Gospin svibanj i cv'jet prekri čitav svijet.
Vedar bio Božji dan sv'jetlim suncem obasjan.
Na ređenje pođoh sveto drugovima praćen svojim
Slavio se po svem svijetu Florijana svetog dan

Željnom se primakoh cilju, Božji bit ću svećenik.
Između Boga i svih ljudi postati ću posrednik.
Prikazat ću Bogu žrtvu: kruh i vino poput Krista
Odrješenjem mojim svetim, svaka duša bit će čista.

Biskup Josip pristupio ka oltaru svetog Jurja,
U kapeli otsutnoga Alojzija kardinala,
U biskupskom veljem dvoru u Zagrebu glavnom gradu,
Predavši mi svetu vlast: služit misu, praštat grijeh.

Blagovijest ću Božju svetu, širiti po svijetu cijelom.
Evanđelja Svetog zrnje sijati ću širom svijeta.
Duše gladne živog Boga hraniti ću Svetim Tijelom.
U dušama starih, mladih sveta vjera neka cvijeta.

I dani će moji teći, ko Poljaku Izidoru,
Hrvatsko nam Zagorje obojici dragi dom.
Zadatak ispunit treba: duše privest Bogu svom,
I mi stići jedinome, pravom cilju tom.

MOJA ŠKOLA

Već su ljeta mnoga prošla kad u školu ja sam pošo.
Sve veliko, toplo, sv'jetlo, među malu djecu došo.

Tu starina učitelj — Ivan mu bijaše ime,
Oboružan štapovima, šale nema bome s njime.

U razredu svud tišina, lijet komarca bi se čuo.
Jedanputjedan djeca broje i kad sjede i kad stoje.

Velečasni nam dolazi, svim sa srca pada kamen,
O Bogu nam lijepo slovi. Molitva, svršetak, Amen!

Umro učo, stari Ivan, katehete Petra nema.
Svak je školu ostavio, u daleki svijet se sprema.

I školu nam porušiše što prosvjete mjesto posta,
Ali odgoj, znanje, vjera u duši nas svakog osta.

MOJE ĐAKOVANJE

Na oko mi došla suza, bilo je pred mnogo ljeta.
Kad u velik grad sam pošo iz seoskog malog sv'jeta.

Doveo me dragi otac, pratila me mila mati.
Nastao je časak tuge: blagoslov mi žele dati.

Sâm sam osto, strani ljudi usred grada velikoga.
Kamo kreneš, kud pogledaš nigdje tvoga baš nikoga.

Škola mi je ko palača, ravnatelj me primi blago.
Ohrabrilo to je mene: sve mi posta milo, drago.

Učenje ja zavolih, profesore, đake sve. Zavolih i grad.
Volim selo, svoje ljude, ali dom mi ovdje sad.

I visoke svrših škole, pružio se pogled moj.
Spreman, radin i povučen krenuh ja u život svoj.

Štogod jesam i što znam zaboravit nikad neću:
Iskreno zahvalit moram, Bog mi dade ovu sreću!

HVALA SV. VINKU

Seljanče sam bio malo,
Obitelj mi brojna bila.
Učio sam dobro, marno,
Služba kod oltara mila.

U preteško ono vrijeme
Valjalo u školu poći,
Kad je jedva kruha bilo,
Ali novce — tko će smoći?

Sv. Vinko, ljubav sama,
Osnovao Družbu svetu.
Djeci, bijednom, bolesniku,
Ljubav čine svemu svijetu.

Dobre sestre sv. Vinka
Primiše me u svoj dom.
I u školu ja sam pošo,
Učio sam dušom svom.

Za uzvrat sam ministriro,
Uslugu učinih koju,
I time sam ispunio
Obavezu malu svoju.

Došo sam u sjemenište,
Zaređen za svećenika,
Za sve dobro nek je hvala
Svim sestrama sv. Vinka.

NA SPOMEN MOME ŽUPNIKU

Matija mu bilo ime, naočare nosi zlatne
V'jek uzdiše, vapi moli, svak' ga štuje. cijeni, voli.

Crno nosi svoje ruho, povučen je tih i svet,
Uv'jek čedan, uman drag, svaki mu odmjeren kret.

Uči narod, uči djecu: neka ljube Boga svog,
Neka ljube i sve ljude, tako reče Gospod Bog.

On bje čuvar Majke Božje u Mariji Bistrici.
Zlatnu krunu dâ izradit svih Hrvata Kraljici.

Ljubio je »Crnu Gospu«, ljiljan bijeli svih Hrvata,
Sve putnike Božje prima, svećenika, kao brata.

Poglavarom on bijaše svim sestrama sv. Vinka.
U njihovoj kapelici počiva na Mirogoju.

Sa sestrama on tu čeka, kako uči vjera sveta,
Na dan suda sviju ljudi, uskrsnuća slavu svoju.

POKOJNOM PETRU

Vedar, mio, veseo bio cijeli život.
Od sviju kolega najmlađi je bio.
U župi je služio apostola Bartola.
Nenadano Bog ga uze, bio Mu je mio.

Petar mu je bilo ime ko Prvaku apostolskom.
U školu smo pošli skupa, drugovali dugi vijek,
U Selnici on je rođen ispod gore Ivančice,
Bio pravi Božji sluga, života završi tijek.

Po svoj zemlji u to vrijeme bio velik snijeg,
Zakrčio sve je pute i prekrio dol i brijeg.
Ni na pogreb nismo pošli, jer je bilo nemoguće,
Na posljednji ispraćaj srce nas je vuklo vruće.

Počivaj u miru Božjem, dragi Petre svećeniče,
Primio Te Krist Gospodin, naš Veliki Svećenik.
Sva bjelina ovog snijega znak je Tvoje čiste duše,
Cio život ti si bio sluga Božji — mučenik!

SUŽANJ

Kroz četiri duga ljeta
Utrnu se svjetlo zore,
Za oblake zađe sunce
Usta samo molbu zbore . . .

Daj mi Bože snagu, vjeru,
Da za Kristom stupat mogu,
Poput Njega križ svoj nosit,
Sličan postat Kristu Bogu.

Ti patniče — Bože sveti,
Samo moju patnju znaš,
Tebe molim srcem cijelim
Da mi snagu svoju daš.

Uz sramotni stup ja stadoh,
Ne konopcem, lancem svezan,
U patnjama duha, tijela
Bijah s Tobom vjerom svezan.

Shvatio sam muke Tvoje
I Tvojima još dodah svoje:
Za sve ljude, domovinu,
Uskrs svima da nam sinu.

Preko križa Kalvarije —
Uskrsno se sunce smije.
Veliki će Petak proći,
Pobjednički Uskrs doći.

Amen, Alleluia!

MOJA SUZA . . .

Suzo moja mila, draga, utjeha si srcu mom,
Ko jutarnja blaga rosa niz obraze moje padaš.
Pereš čemer, jad i tugu, boljemu se, srce nadaš,
Vrelo tvoje u Bogu je u njem radost sreća, mir.

Nisam srca kamenoga, osjećaja ja sam pun.
Osjetljiv sam na bol svaku i na tvrdu riječ,
Drhtavo je srce moje i na ljubav i na bol,
S jaukom u duši tužnoj kroz suzni mi proći dol.

Tko za moje srce haje, koga dira tuga moja?
To je breme mog života, to je dušo patnja tvoja.
Zlobni ljudi raduju se, kad mi trnje srce para,
Trnje zlobe, zloće, mržnje ranu srca mog otvara.

Ko Božji si kristal jasna, samo Bog Ti cijenu znade.
Iz Božjega vrela vriješ, svaka mi na ranu pade.
Ti mi liječiš boli duše, blažiš tugu srca moga,
Jer utjehe ovdje nemam ni od brata rođenoga.

Suzo sveta Krista Boga s. Krvlju Svetom pom'ješana
Jedino me hrabriš, tješiš: kad Bog plače, plakat moram.
Suzom jad iz duše teče — mir utjeha opet uđu
Samo suza boli briše — samo suza radost nuđa.

POSLJEDNJI SVOG RODA

Prije 250 ljeta dođe čovjek Đuro Cipriš
U podgorje, selo moje, slobodnjak je bio on.
Za razliku od drugih nosio je bijeli prsluk.
Plavi prsluk nosi plemić, a crni pak jadni kmet.

Moji predci čuvali su barunski velik ribnjak.
Kraj ribnjaka gospodskog bila je i zemlja naša:
Šume, polja, livade, tekao je mali potok,
Na kom bio stari mlin, a na brijegu vinograd.

Četrna'est nas bilo djece i dva stara roditelja.
Svi smo pošli u nauke ili pak u zanat koji.
Vremenom je sve umrlo, danas umre sestra Roza,
Od velikog stabla našeg samo jedna grana osta.

Ostao sam sâm na svijetu, najmlađi od svih.
Tko za mene srca ima, posljednji sam roda svog.
I meni će vrijeme doći i polako dolazi,
Kad iz ove suzne doli pozvat će me dragi Bog.

PRED RODNIM KRAJEM

SNIJEG

Zapao je velik snijeg,
Prekrio je dol i brijeg,
Sakrio je zvijeri trak,
Svud je svijetom čisti zrak.

Što bi blatno, ružno, crno,
Bijeli veo nosi sada.
Sva je zloća sakrivena,
Al u duši snijeg ne pada.

Sakri sn'jeg rugobu svijeta,
Al' u srcu osta mrak.
Bjelina sad svuda blista,
U duši je zloće trag.

I dunut' će topli jug,
I vijek snijegu nije dug.
U srcu pak osta tama,
Očaj lelek, tuga sama.

Božje sunce sinut mora,
S duše kopni grijeha kora.
Sviće svijetlo, sviće dan,
I nestat će grijeha san.

Pod milosti Božje suncem,
Novi život sada niče,
Brda grijeha' sad se tope,
Zora sjajna opet sviće.

PROLJEĆE I USKRS

Niz brdo se zlato prosu, to je jaglac žuti.
Bijeli veo sav glog prekri, proljetni su suhi puti.

Svuda svijetom sve se budi, žarko sunce grije svijet.
Visibaba glavu diže, šumaričin drhti cvijet.

Ljeska spušta zlatne rese, svuda pupa svaki grm,
Potočić se brzo žuri u ravnicu niz brijeg strm.

Na prisojnoj strani brijega, ljubičica glavu pruža,
U grmu i bokoru proljetna već lista ruža.

Žutić je ukrasio mali potok svojim cvijetom,
Bijeli cvijetak svud je pao zelen travom Božjim svijetom.

Zrak proljetni svud miriše, seljak ore brazdu svoju,
Drljačom je sitni, drlja, zrnje sije po svom polju.

Pjesma ptičja svuda ječi, razdragan je cijeli kraj,
Poslije zime i studeni proljeće nam vraća raj.

Sve uskrsnu na nov život pod zrakama Božjeg sunca.
Uskrsnuća slava ječi s' Kalvarijskog sad vrhunca.

Krist uskrsnu, kako reče, vràtivši si život svoj
Jednog dana i meni će doć' proljeće — Uskrs moj!

SVIBANJ

Prolistala šuma, gaj.
Ljutoj zimi dođe kraj.
Čim okopni snijeg
Jaglaca pun je brijeg.

Visibaba glavu diže.
Uskrs je sve bliže.
Ljubica u grmu cvate.
Čovječe, sve to je za te.

Travanj svome ide kraju.
Svibanjskom se bliži raju.
Sve u mirisnom je cvijetu
I radosnom ptičjem letu.

U raspjevanom svibnju
Gospini su dani.
Mariju sve slavi — na sve strane:
Šuma, trava, potok i cvjetne grane.

JESEN DOĐE

Jesen se prošetala dolom, gorom, šumom,
Livadama, poljima i seoskim drumom

Žutom rukom uvelom dotakla se svega,
Spustila se nizbrdo sa susjednog brijega.

Sve je voće dozrelo, vinogradi slade svi.
Plodovi se sabiru, nesta svake zeleni.

Marljiv čovjek radosno plod sad svoje muke bere,
Svih darova ruke Božje ima preko svake mjere.

Bogu sada zahvalno diže svoje ruke,
Samo Božjom zaštitom plod don'ješe njeg've muke.

Pada veće žuto lišće, prekri pute i sav svijet,
U šumama i poljima uvenuo svaki cvijet.

I na stazu mog života uvenulo lišće pada,
to su prošli moji dani, a jesen se sprema sada.

Da li jesen mog života poput plodnog stabla rodi?
Da li mene zemni život vječnosti sad sretnoj vodi?

Jesen neka prekrije staze žića mog,
Smrt neka mi prekine tijek života mog.

Moja staza Bogu vodi gdje je vječno proljeće.
Sa stabla ću svog života past' u Božje naručje.

MOJE SELO

Na brdašcu zelenom smjestilo se selo malo.
Pastirima i seljaku sklonište je ono dalo.

Naokolo vinogradi, pašnjaci i velje gore,
Svud zelene livade, zemlja što ju seljak ore.

Na pašnjaku marva pase, dolinicom potok teče.
Mlin tu sitno zrno melje, a od brašna kruh se peče.

Zadovoljstvo, mir i sloga međ' ljudima svuda vlada.
Djeca štuju roditelje, a svekrvu snaha mlada.

Kud pogledaš vidiš djecu, narod taj umrijeti ne će.
Živi selo, žive ljudi. Domovini evo sreće.

Nad tim pukom bdije Bog, nad njim širi ruke svoje.
Čuvaj Bože, blagoslovi sve seljake, selo moje!

POTOK

Ispod sela kroz livadu od vajkada potok teče.
Izvire u dalekoj šumi, tako meni otac reče.

Probija se, hrli naprijed, na njem se napaja stoka,
namače se lan u njemu, kraj njegova nema toka.

Na njem stari mlin klopoće, kamenje tu zrnje mrvi,
jer čovjeku pozemljaru kruh je ipak od sveg prvi.

Neviđeno u daljini u jednu se slijeva rijeku.
Uvijek teče, prestat neće ni u jednom ljudskom vijeku.

U more će rijeka ući, sva će voda jedno biti,
Tako će se ljudski život u Ocean vječni sliti.

STARI MLIN

Na vrh brijega selo malo, s njega put u polje vodi.
Usred polja stari bunar, svak po vodu amo hodi.

Naokolo livade, vrtovi i polja. Kroz livadu potok teče.
Stari mlin se na njem' trese. Melje zrnje, kruh se peče.

Ljudi vole stari mlin. Dan — dva svaki u njem' melje,
On strpljivo mrvi žito, dobar kolač — svim veselje.

Veliki se točak kreće, mlaz vodeni njega miče.
Oko njega sve zeleno: kopriva i grmlje niče.

Kad u zimi padne snijeg i prekrije dol i brijeg,
Točak se na mlinu smrzne, mlinski kamen nit' da trzne.

A kad dune topli jug, kada dođe pramaljeće,
Okopni tad snijeg i led, veselo se mlin okreće.

VINOGRADI

Kud ti u dalj oko seže, njišu se brežuljci mali.
Svud su plodni vinogradi, svak se vinskom kapljom hvali.

Seljak kopa, teško radi, nasad bira, čokot sadi.
Znoj mu s čela kapljom teče, vinogradi to su mladi.

U proljeće loza cvate, svud miriše trsov cvijet.
Kud ti oko bistro seže, sunce grije Božji svijet.

Pod toplinom sunca žarkog u grozdu već šećer sladi.
Posvud grozdi vise brojni, dobra berba je u nadi.

Primiče se Mala Gospa, dobru jesen cvrčak javlja.
U berbu će seljak poći posl'je sv. Mije slavlja.

Bačve će se napuniti, tijesak sve će istisnuti.
Slatko vino Martin krsti, od vina smo jaki, čvrsti.

Svojim rodom vinogradi vraćaju seljaku trud.
Posl'je rada, znoja, muke radost mu ispunja grud.

STARA KLIJET

Pokraj sela vinogradi, posred njih je stara klijet.
Otkad ona ovdje stoji, ne pamti ni stari svijet.

Malena je, zgrbljena je, slamnat joj je sivi krov.
Do crne se spušta zemlje, slična je ko krtov rov.

U njoj stara škripi preša, teški kamen stišće grozd.
Tu su bačve, brente, škafi, sveg' alata ima dost.

Na tronošku djeda sjedi pa kroz vrata gleda svijet.
Oko klijeti drač i trnje, tu ne raste ružin cvijet.

U proljeće cvate trs, ljepše miri nego ruža.
A u jesen svaki čokot starom djedu grožđa pruža.

Slađahan sad teče sok, blagoslov svoj dade Bog.
Raduje se čitav svijet, vino čuva stara klijet.

GROBLJE

Vremena su duga prošla otkad stoji groblje malo.
Stanovnika njeg'vih srce već je davno kucat stalo.

Uvenula mnoga mladost, utrnulo sjajno oko.
Svu životnu ljudsku tajnu sakrio je grob duboko.

U matere zemlje krilu sve pepeo i prah posta,
Jedino u ljudi živih uspomena blijeda osta.

Na grobu se nag'o Križ, niti cvjetak tu ne cvate.
Misli li još netko na te, moli li još netko za te?

Još će mnoga proći ljeta i drugi će k vama doći,
Ali jednom, vjerujte mi, kraj će biti smrtnoj noći.

Anđeoske trublje glas iz groba će dignut vas.
I Spas će vas pozvat gore gdje su vječne sv'jetle zore!

LUĐOVANJE

Dan je danas mesopusta
Narod »fašnik« tome veli.
Sve luduje, pije pleše,
Svijet se danas svud veseli.

Prekrili su svoja lica,
Maskom, da se ne poznadu,
Jer pod ovom čudnom krinkom
Svu slobodu svi imadu.

Stide se pokazat tko su,
Sakrita im glava,
Kakvo im je srce duša?
Da li to sloboda prava?

I kroz život mnogi čovjek
Masku svoju svuda nosi,
Dvostruku on igra igru
Možeš li ga pitat: »Tko si?«.

Neiskrenost u njem vlada,
Odgovora neće biti.
Sa dva lica on će živjet,
Pod krinkom se uvijek kriti.

SADRŽAJ

Jakov Ivaštinović: »Ciprišević osjetljivi razgovori«

Vito CIPRIŠ

Prva je zbirka mojih pjesama tiskana u Osijeku kod ŠTAMPE, 1985. Izišla je u knjižnici »U PRAVI TRENUTAK« Dra Ivana ZIRDUMA župnika u ĐAKOVAČKIM SELCIMA. Zbirka je nosila naziv »MOJA SUZA«. Neki je primiše s radošću u duši, jer su u njoj našli dio sebe, a drugi s dopuštenom kritikom. Međutim, i pjesme i proza uvijek su izraz duše i srca onoga koji piše u svom stilu, a ne po narudžbi.

Ova druga zbirka nosi naziv »JESENSKE STAZE« jer polako ulazim u jesen svog života i puti moji idu prema kraju. Ono što nisam zbog svog životnog poziva učinio prije činim sada. Želio sam sav svoj mali svijet staviti u stihove. I moje vjerovanje i moj svjetonazor, moje ideale i moj dragi kraj sa spomenom na sve drage osobe koje su ušle u moj život. To je moja mala autobiografija u stihu. Tako ona vrijedi za mene.

Rođen sam u MARIJI BISTRICI 6. veljače 1918. Tu sam završio pučku školu. U Zagrebu sam bio đakom Druge klasične gimnazije, a maturirao sam na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji. Teologiju sam studirao u Zagrebu i Rimu. Kasnije sam predavao fiziku, kemiju i glazbu. Sada spremam oko stotinjak svojih kompozicija ili glazbenih obrada za tisak. Prošle sam godine izdao svoju »BOŽIĆNU MELODRAMU«. Pisao sam članke i pjesme gotovo u svim našim vjerskim listovima.

Bio sam kapelanom u Mariji Bistrici, župnikom u Karlovcu te župnikom i dekanom u Križevcima, gdje sam izdavao list »Blaženi Marko Križevčanin«.

Od 1981. sam župnikom u sv. PETRU u Zagrebu.

Za konačno uređenje ove moje zbirke zahvalan sam gg. profesorima Jakovu Ivaštinoviću koji je napisao predgovor i Đuri Lončareviću za njezinu tehničku pripravu.

Pa neka »JESENSKE STAZE« po: u svijet. Po njima mora proći svaki kao što sam i ja prošao.

A svršetak — znamo gdje je . . .

Zagreb, 2. lipnja 1986.